

KOMMUNREVISIONEN
ÖSTERSUND

ÅRSRAPPORT

SOCIAL- OCH ARBETSMARK- NADSNÄMNDEN

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
1.1	REVISORERNAS ANSVARSPRÖVNING.....	3
1.3	RAPPORTENS STRUKTUR	3
2	SAMMANFATTNING AV GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING.....	4
2.1	ÄNDAMÅLSENLIGHET.....	4
2.2	EKONOMISKT TILLFREDSSTÄLLANDE.....	4
2.3	INTERN KONTROLL	4
3	SAMMANFATTNING FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR.....	5
3.1	INKÖP OCH UPPHANDLING.....	5
3.2	VÄLFÄRDSBROTTLIGHET	5
3.3	RUTINER FÖR PLACERINGAR I FAMILJEHEM OCH HVB-HEM	6
3.4	EFFEKTIVITET I KÄRNVERKSAMHETEN	6
3.5	UPPFÖLJANDE GRANSKNING AV ARBETSMARKNADSÅTGÄRDER	6
4	SAMLAD BEDÖMNING	7

1 INLEDNING

1.1 REVISORERNAS ANSVARSPRÖVNING

Enligt God revisionssed i kommunal verksamhet består årlig granskning av flera delar. All granskning som görs under verksamhetsåret ligger till grund för de förtroendevalda revisorernas ansvarsprövning.

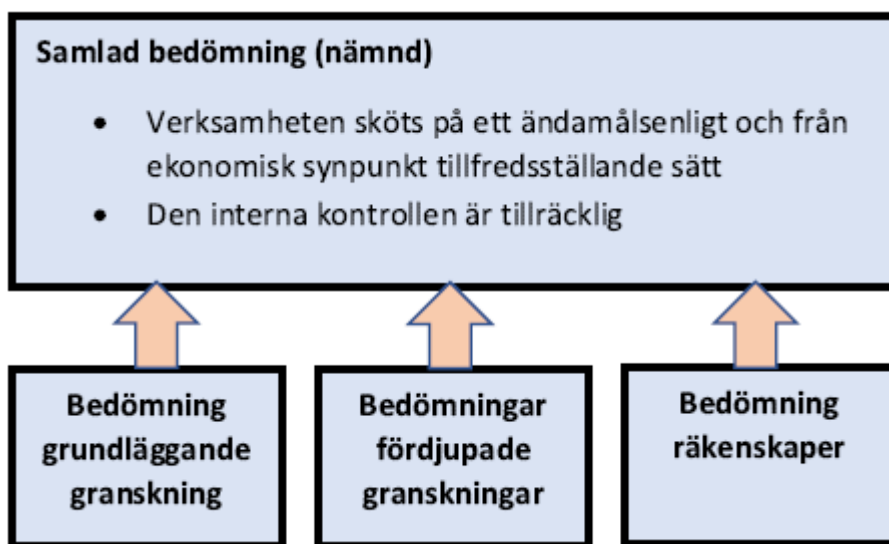
Grundläggande granskning, som genomförs i alla nämnder/styrelsen är en översiktlig granskning av styrning och kontroll samt målstyrning.

Fördjupade granskningar genomförs inom områden som revisorerna bedömer som väsentliga att granska.

Respektive granskning bedöms för sig utifrån de revisionskriterier som gäller för det granskade området.

God revisionssed i kommunal verksamhet anger att de förtroendevalda revisorerna vid årets slut med stöd av yrkesrevisorer och det samlade året som grund, analyserar om verksamheten i kommunstyrelsen och nämnder sker på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Följande figur kan illustrera ansvarsprövningen för nämnden:

I Östersunds kommun bedöms räkenskaperna på en övergripande nivå och inte för varje nämnd. Undantaget är om någon nämnd skulle uppvisa betydande felaktigheter i redovisningen.

1.2 SYFTE

Årsrapporten är en samlad bedömning av yrkesrevisorns granskningsinsatser under året och syftet är att årsrapporten ska utgöra ett underlag till de förtroendevalda revisorerna inför deras uttalande i revisionsberättelsen.

1.3 RAPPORTENS STRUKTUR

Granskningen inleds med en sammanfattning av den grundläggande granskningen, se rapport "Grundläggande granskning av social- och arbetsmarknadsnämnden 2024" med bilagor. Därefter följer en sammanfattning av de fördjupade granskningar som genomförts inom nämndens område. Slutligen görs en samlad bedömning av nämndens verksamhet för 2024.

2 SAMMANFATTNING AV GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING

2.1 ÄNDAMÅLSENLIGHET

Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Granskningen visar att nämnden har beslutat om grundläggande styrdokument. Nämnden har antagit en verksamhetsplan som uppfyller kraven enligt reglemente och kommunens anvisningar. Verksamhetsplanen har följts upp under året.

Nämnden har fått sju uppdrag från fullmäktige. Ett av uppdragen har inte genomförts:

- Säkerställ ändamålsenlig användning av det kommunala bostadsinnehavet (gemensamt uppdrag TN, VoN, SAN, KS); bostadsrätter hyrs ut tillsvidare till medborgare som inte har ett aktivt biståndsbeslut, två parallella handlingsplaner för att effektivisera hyresadministration på SAF och VOF.

Nämnden har fastställt tre egna uppdrag, av dessa har ett uppdrag ”utveckla och säkerställ former för systematisk uppföljning” inte genomförts. En kartläggning har genomförts som kommer att ligga till grund för fortsatt utvecklingsarbete inom området under år 2025.

Nämnden har följt upp 21 nyckeltal under året. Nyckeltalen är mer av informativ än styrande karaktär och inga analyser görs. Det finns inga uttalade ambitionsnivåer eller beskrivning av hur nyckeltalen påverkar de övergripande målen. Undantaget är nettokostnadsavvikelsen inom individ- och familjeomsorgen där kommunens fastställda mål för god ekonomisk hushållning anger att avvikelsen ska vara högst +/- 5 %. Nämnden har inte kommenterat att nettoavvikelsen uppgår till ca 31 %.

Nämnden har lämnat några löpande uppdrag till förvaltningen. För merparten framgår när uppdragen ska vara genomförda eller återredovisas. Nämnden har löpande hållit sig informerad om verksamheten.

2.2 EKONOMISKT TILLFREDSSTÄLLANDE

Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av sin ekonomi?

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har haft en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av sin ekonomi.

Nämnden har antagit detaljbudget och följt upp ekonomin under året. Det slutliga utfallet är negativt men det stämmer väl överens med lämnade prognoser under året. Nämnden har genomfört effektiviseringar och besparingar enligt kraven i Mål och budget 2024.

Nämnden har inte nyttjat årets investeringsbudget fullt ut.

2.3 INTERN KONTROLL

Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig.

Internkontrollplanen har upprättats utifrån den kommungemensamma strukturen och följts upp under året. Samtliga kontrollmoment har hanterats, för hälften av de åtta riskerna återstår en mindre risk (gulmarkerade) vid årets slut. Nämnden har beskrivit hur riskerna ska hanteras.

Vi noterar att några delegationsbeslut inte fullt ut har återrapporterats i enlighet med nämndens delegationsordning, dvs. vid nästa sammanträde. Nämnden har vidtagit åtgärder utifrån den rekommendation som lämnades i föregående års granskning.

3 SAMMANFATTNING FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR

3.1 INKÖP OCH UPPHANDLING

Kommunstyrelsen och nämnderna har endast delvis säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll avseende inköp och upphandling. Vi är dock medvetna om att det pågår ett arbete med att se över både organisation och styrdokument gällande såväl inköp som upphandling.

Styrelse och nämnder har inte fullt ut säkerställt att det finns kompetens för att utföra upphandlingar. Utbildning i LOU är inte obligatoriskt och upphandling är inte inkluderat i alla förvaltningars introduktionsplaner. Nämnderna har inte reglerat vad som ingår i den upphandlande enhetens/delegatens ansvar.

Genomförda stickprov visar på brister gällande diarieföring och dokumentation av både direktupphandlingar och större upphandlingar.

Bedömning: delvis

Nämndens svar:

Nämnden anser att den mall som Upphandlingskontoret upprättat för dokumentation av direktupphandling över 100 tkr behöver kompletteras med en tydlig checklista för vilka handlingar som ska diarieföras. Detta bör göras på central nivå så att hela kommunorganisationen dokumenterar likvärdiga underlag.

Då gränsen för direktupphandling gäller hela kommunen behöver en central funktion ha insyn i eller kunna göra uppföljning av gjorda inköp under året. Detta då varje förvaltning inte själva har tillgång till andra förvaltningars ekonomi och uppföljning.

Ansvariga chefer inom förvaltningen ska se över vilka medarbetare som gör inköp och upphandlingar och som varken genomfört utbildning avseende inköp i Proceedo eller den utbildning i LOU som tillhandahålls av Upphandlingskontoret. Nyanställda som i sin roll kommer att genomföra inköp och upphandlingar ska genomföra dessa utbildningar som en del av sin introduktion.

3.2 VÄLFÄRDSBROTTLIGHET

Nämnden har endast delvis har säkerställt en god intern kontroll för att förebygga, upptäcka och utreda välfärdsbrott.

Bedömning: Delvis

Nämndens svar:

Nämnden beskriver i sitt svar inom vilka områden välfärdsbrott kan förekomma och även vilka rutiner som finns samt vilka åtgärder som vidtagits.

Perspektivet välfärdsbrottslighet ska på ett mer tydligt sätt synliggöras och beaktas i riskanalyser inför framtagandet av kommande internkontrollplaner. För de risker som framkommer ska åtgärder vidtas med utsedd ansvarig samt resultat av kontrollen. Vid avvikelser ska åtgärd vidtas. Redovisning sker till nämnden vid tertiäluppföljningar.

Flera tjänstemän har deltagit i olika utbildningsinsatser gällande välfärdsbrottslighet under 2024.

För att systematiskt kunna sprida information om oseriösa leverantörer bedöms en kommunövergripande rutin behövas tas fram.

Utredning om förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter föreslår i sitt delbetänkande en ny generell sekretessbrytande bestämmelser för att kunna förebygga, utreda och bekämpa bland annat fusk och brottslighet.

Bedömning: delvis

3.3 RUTINER FÖR PLACERINGAR I FAMILJEHEM OCH HVB-HEM

Vår sammanfattande bedömning är att social- och arbetsmarknadsnämnden i huvudsak har ändamålsenliga arbetsformer och rutiner för att säkerställa god vård i HVB-hem och familjehem som nyttjas för placering av barn och unga. Brister har dock identifierats gällande arbetet med att systematiskt följa upp och utveckla verksamhetens kvalitet. Vissa brister framkommer även gällande uppföljning av pågående placeringar samt att personliga besök inte genomförs en enlighet med de ambitioner som finns.

Bedömning intern kontroll I huvudsak

Nämndens svar:

En plan för att analysera behovet av familjehem och HVB-hem på längre sikt ska påbörjas kommande år.

Ett utvecklingsarbete kring vårdplaner har nyligen startat. I detta arbete kommer enheterna att arbeta för att skapa samsyn mellan sig. Planering för personliga besök/kontakter görs utifrån vilka behov barnet, den unge, har. Rutiner för detta kommer att ses över och göras tydligare. Arbete för att utveckla genomförandeplaner kommer att starta upp i februari 2025.

Arbete pågår för att utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten och kommer att fortgå kommande år. För år 2025 finns ett uppdrag från nämnden att förbättra nämndens kvalitetsledning där bland annat en plan för systematik i kvalitetsledningen ska tas fram för ett ökat lärande.

3.4 EFFEKTIVITET I KÄRNVERKSAMHETEN

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen och berörda nämnders styrning och uppföljning delvis bedrivs på ett sätt som bidrar till ökad effektivitet. Bedömningen grundar sig på att granskade nämnder i stort sett har en väl fungerande ekonomistyrning utifrån att de håller budget, vilket bör ses mot bakgrund av att nämnderna får full täckning för exempelvis löneökningar och tillkommande lokalkostnader.

Kostnaderna för Individ- och familjeomsorgen är dock betydligt högre än i andra kommuner. Ekonomistyrningen kan därmed inte fullt ut anses ha bidragit till en förbättrad effektivitet.

Bedömning: Delvis

Nämndens svar:

Förvaltningen arbetar fortlöpande med att se över dimensioneringen av lokaler kopplat till verksamhetens behov. Den nya resursfördelningsmodellen innebär att kommande beslut angående besparingar och effektiviseringar utifrån teknisk ram kommer att fattas av social- och arbetsmarknadsnämnden.

Ett arbete pågår med "Sluta göra" där uppgifter som inte skapar värde identifierats och där tiden istället kan användas till att göra det som skapar värde i kärnverksamheten. Arbete sker även för att identifiera vad som kan digitaliseras och automatiseras i verksamheterna för att ett effektivare arbetssätt.

Arbete pågår med att ta fram ett fåtal nyckeltal som kan mätas löpande under året.

3.5 UPPFÖLJANDE GRANSKNING AV ARBETSMARKNADSÅTGÄRDER

Uppföljningen visar att social- och arbetsmarknadsnämnden samt har vidtagit flertalet åtgärder till följd av tidigare lämnade rekommendationer. Några av åtgärderna är fortfarande pågående. Den sammantagna bedömningen är att vidtagna åtgärder har bidragit till en förbättrad styrning, ledning, samverkan och uppföljning av kommunens arbetsmarknadsåtgärder.

Revisionen har inte begärt något svar på granskningen.

4 SAMLAD BEDÖMNING

Vår bedömning är att nämnden i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning men att den interna kontrollen endast delvis är tillräcklig inom de områden som vi granskat. Bedömningen grundar sig på följande:

Dimension	Svar	Kommentar
Ändamålsenlighet		
Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?	I huvudsak	Grundläggande granskning
	I huvudsak	Fördjupade granskningar. Rutiner för placeringar i familjehem och HVB-hem
Sammanfattande bedömning	I huvudsak	
Kommentar till bedömning Nämnden bedöms i huvudsak ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Endast en fördjupad granskning har berört ändamålsenlighet.		
Ekonomiskt tillfredsställande		
Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?	I huvudsak	Grundläggande granskning
	Delvis	Fördjupade granskningar Effektivitet i kärnverksamhet; granskningen visar att nämnden delvis har bedrivit verksamheten på ett effektivt sätt. Nämndens svar på granskningen visar att nämnden har tagit till sig synpunkter och arbetar aktivt med åtgärder.
Sammanfattande bedömning	I huvudsak	
Kommentar till bedömning Nämnden bedöms i huvudsak ha en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi.		
Intern kontroll		
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?	I huvudsak	Grundläggande granskning
		Fördjupade granskningar
	Delvis	Inköp och upphandling
	Delvis	Välfärdsbrott
	I huvudsak	Placeringar i familjehem och HVB-hem
	I huvudsak	Uppf granskning arbetsmarknadsåtgärder
	Ja	Vidtagna åtgärder från rekommendationer
Sammanfattade bedömning	Delvis	
Kommentar till bedömning Nämnden har delvis sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig. Flera fördjupade granskningar har visat på brister i den interna kontrollen men nämnden har visat på att förbättringsåtgärder pågår. Bristerna i de fördjupade granskningarna har påverkat helhetsbedömningen av nämnden.		